

۲۲۵۱۸۴۷

مجموعه قوانین و مقررات

راهنمایی و رانندگی

امور حمل و نقل و ترافیک

قوانین و مقررات مربوط به حمل و نقل و ترافیک، حمل و نقل ریلی و مترو
اتوبوسرانی، تاکسیرانی، پایانه‌ها، معاینه فنی خودروها،
راهنمایی و رانندگی و پلیس راه،
جرایم ناشی از تخلفات رانندگی،
آراء هیأت عمومی دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری
و نظرات مشورتی و کتاسیونهای بین‌المللی
با آخرین اصلاحات و الحاقات

تدوین: دکتر محمد بلغاری

مدرس دانشگاه

مجمع علمی و فرهنگی مجد

ایران. قوانین و احکام
مجموعه قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی امور حمل و نقل و ترافیک / تدوین دکتر
محمد بلغاری؛
ISBN 978-622-225-681-4:

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.
عنوان روی جلد: مجموعه قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی امور حمل و نقل و
ترافیک به انضمام مصوبات شورای عالی محیط زیست آراء وحدت رویه دیوان عالی
کشور نظرات اداره حقوقی قوه قضائیه با آخرین اصلاحات و الحاقات.
۱. رانندگی - قوانین و مقررات - ایران. ۲. حمل و نقل - قوانین و مقررات - ایران.
KM ۳۴۴۳/۱۲۸
۳۴۳/۵۵۰۹۴۴

۷۹-۷۸۴۴م

کتابخانه ملی ایران

مجموعه قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی و امور حمل و نقل و ترافیک

تدوین: دکتر محمد بلغاری

ویراستار: فائقه غنائی

انتشارات مجد

تعداد نسخه: ۵۰۰

چاپ اول: ۱۴۰۰

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

تدوین: دکتر

تهران، خیابان منیری جاوید، تقاطع خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۶۸۱-۴

ISBN: 978-622-225-681-4

فروشگاه مرکزی:

خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

فروش اینترنتی آثار حقوقی:

www.majdpub.ir

E-mail: info@majdpub.ir

کانال رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: majdlaw

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۵
دفتر اول: مقررات مربوط به وزارت کشور، وزارت راه و ترابری.....	۱۷
قانون تأسیس شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور.....	۱۷
آیین‌نامه موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور.....	۱۹
قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت.....	۲۱
آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت.....	۲۴
آیین‌نامه تشکیل کمیسیون ایمنی راههای کشور.....	۲۸
دستورالعمل اجرایی اصلاح ساختار سامانه‌های حمل و نقل عمومی و ساماندهی حمل و نقل درون شهری، موضوع جزء (۱) بند «ب» تبصره (۱۳) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور.....	۳۱
تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور.....	۴۴
آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور.....	۴۸
از قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور.....	۵۰
دفتر دوم: مقررات مربوط به شهرداری تهران - نیروی انتظامی.....	۵۱
قانون الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹.....	۵۱
آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴).....	۵۲
قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۶۹.....	۵۲
قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی.....	۵۴
آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی.....	۶۷
آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۹ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی.....	۶۹

پیشگفتار

در پیشگفتار چاپهای قبلی به مشکلات ناشی از تلفات و صدمات ناشی از تصادفات رانندگی اشاره شد و راهکارهایی نیز ارائه گردید. اگر چه در اقدامات انجام شده پیرامون کاهش تصادفات رانندگی و افزایش ایمنی از قبیل تغییراتی در سطح معابر، گسترش بزرگراههای داخل و خارج از شهرها، برخورد بیشتر با متخلفین از مقررات راهنمایی و رانندگی، بازنگری قوانین و همچنین رعایت بیشتر استانداردهای فنی در ساخت خودرو تغییراتی در جهت کاهش تصادفات رانندگی پدید آمده و اندک بهبودی در رعایت مقررات نیز مشاهده می‌گردد لیکن هنوز از نظر تلفات و صدمات ناشی از سوانح رانندگی در رده‌های اول جهانی قرار داریم و کمتر خانواده‌ای مشاهده می‌گردد که یکی از آشنایان و یا بستگان دور یا نزدیک آنها صدمه‌ای ناشی از وسایل نقلیه ندیده باشد و حتی با تلفات رانندگی در میان نمایندگان مجلس و وزیران زنگ خطر آن از نزدیک در گوش مدیران کشور به صدا در آمده است.

مشکلات ناشی از عدم توجه علمی به وسایل نقلیه موتوری مختص تصادفات رانندگی نیست، مصرف فوق العاده انرژی و اثرات آن در افزایش آلودگی هوا، ایجاد آلودگی صوتی، هدر رفتن میلیون‌ها ساعت وقت شهروندان در تراکم‌های ترافیکی، تأثیر و تسهیل وسایل حمل و نقل در قاچاق انسان و کالا، سرقت و ربودن اشخاص از آثار و عواقب آن است که در صورت عدم توجه، اثرات زیانبار آن غیر قابل کنترل خواهد شد. در این پیش‌گفتار سعی می‌شود وسایل حمل و نقل از نگاه دیگری مورد بررسی قرار گیرد. و آن سرمایه‌گذاری بخش غیر دولتی در لغات‌های حمل و نقلی است که علیرغم تأکید اصل ۴۴ قانون اساسی کمتر به آن توجه شده است. در سال ۱۳۵۱ (۳۶ سال قبل) برابر تبصره الحاقی به قانون تأسیس اتوبوسرانی عمومی در شهرها به شرکت‌های واحد اتوبوسرانی اجازه داده شده است که با شرايطی که به تصویب انجمن شهر می‌رسد اجازه فعالیت به بخش خصوصی داده شود و مشخص نیست که چرا تاکنون به این مهم پرداخته نشده است. البته در حال حاضر که شرکتهای خصوصی با ناوگان نو و مجهز در خطوط اتوبوسرانی و تاکسیرانی به شبکه حمل و نقل مسافر پیوسته‌اند در صورتیکه سرآغازی بر پایان فعالیت انواع خودروهای فرسوده و دودزا در سطح شهرها بوده و فعالیت بخش خصوصی با نظارت دقیق همراه باشد جای امیدواری است.

ایجاد مراکز نیمه خصوصی نقل و انتقال خودرو و یا مراکز پلیس + ۱۰ نیز در این راستا قابل ارزیابی است. بدون تردید فعالیت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در شبکه اتوبوسرانی و

۱۶ □ قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی

تاکسیرانی تهران و سایر شهرها می‌تواند سرآغاز تحولی مثبت در جهت افزایش کیفیت سرویس دهی و رقابت بیشتر، ایجاد تعادل در یارانه بخش حمل و نقل و رفاه حال شهروندان بوده و متولیان را در واگذاری بیشتر امور به بخش غیر دولتی تشویق نماید.

اینجانب که مدت ۱۵ سال در مجموعه حمل و نقل و ترافیک تهران و بعضاً کشور حضور داشته و در بسیاری از جلسات تصمیم‌گیری‌های کلان در امور حمل و نقل و ترافیک شرکت داشته‌ام می‌توان عناوین مشکلات و معضلات را به شرح زیر خلاصه کرد.

۱- نبود سیاست و برنامه کلان در جهت افزایش ایمنی راههای کشور و کاهش سوانح اعم از اقدامات پیشگیرانه قبل از سانحه (خودرو، راه، بیمه‌های شخص ثالث، مقررات بازدارنده) و اقدامات بعد از سانحه (اورژانس، مراکز درمانی، مجازات بازدارنده)

۲- نبود سیاست و برنامه کلان حمل و نقل در تهران و سایر شهرهای کشور و عدم توجه به پیشرفتهای جهانی

۳- تغییر سریع مدیران حمل و نقل و تعیین آنها بدون در نظر گرفتن تخصص و سوابق اجرایی

۴- نبود مدیریت واحد در امور حمل و نقل و ترافیک و دخالت سازمانهای غیر مسئول در تعیین برنامه‌ها

۵- اجرای برنامه‌های بدون مطالعه و کارشناسی صرفاً جهت حصول نتیجه سریع.

۶- توجه نکردن به قوانین و مقررات موضوعه از یک سو و تصویب قوانین و مقررات متضاد از سوی دیگر.

محمد بلغاری

تابستان سال ۱۳۸۷